

Pasūtītājs: **Rīgas Augšamcelšanās ev.-luter. draudze**
Klusā iela 2, Rīga, Latvija, LV-1013

Objekts:

**KROGER DZIMTAS
KAPLIČA**

Dārzu un parku arhitektūras ansamblis "Lielie kapi" ar memoriālajām celtnēm, valsts
aizsardzības Nr. 6636
Klusā iela 2, Miera iela 66, Rīga

KAPLIČAS SAGLABĀTĪBAS STĀVOKLIS

**KAPLIČAS NEATLIEKAMO GLĀBŠANAS DARBU
PROGRAMMA**

Restaurators:

E. Purviņš
Apliec. Nr. 221

Rīga
2016. gada 14. novembrī

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Pēc Rīgas Augšāmcelšanās ev.-luter. draudzes lūguma 2016. gada 8. oktobrī tika apsekota Kroger dzimtas kapliča Lielajos kapos (Klusā iela 2, Miera iela 66, Rīga) ar mērķi novērtēt tās saglabātības stāvokli un izstrādāt programmu kapličas neatliekamo darbu veikšanai. Apsekošana tika veikta no zemes līmeņa bez papildus pacēlājiem vai sastatnēm.

Slēdziens sagatavots skaits 3 (trīs) oriģinālos eksemplāros, no kuriem divi eksemplāri nodoti pasūtītājam, un viens eksemplārs glabājas pie izpildītāja.

1. KATALOGA ZIŅAS

Nosaukums	Kroger dzimtas kapliča
Autors	Nav zināms
Datējums	19.gs. vidus
Materiāls	Nesošās sienas – sarkanu, dzeltenu māla pilnkieģelu mūrējums, sienu apdare kaļķu javas apmetums, kaļķu javas lējums, sienu krāsojums ar kaļķu krāsu, metāla krusts
Izpildījuma tehnika	Mūrējums, apmetums
Izmēri	~3 x ~3,5m x ~5m (līdz metāla krustam)
Glabāšanās vieta	Lielie kapi, Rīga

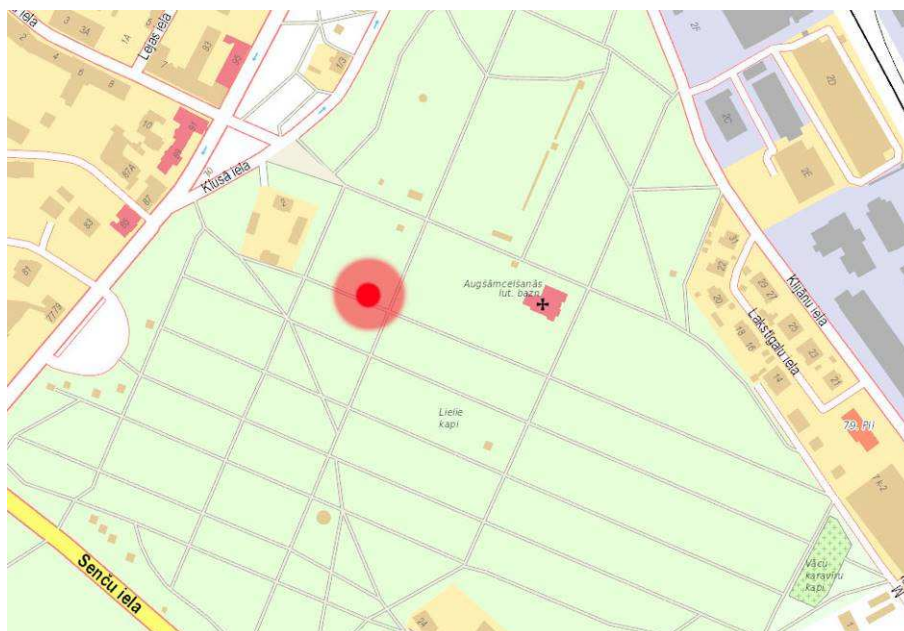
2. OBJEKTA TEHNISKAIS STĀVOKLIS PIRMS RESTAURĀCIJAS

Vides raksturojums

Kroger dzimtas kapliča atrodas Lielo kapu centrā netālu no Rīgas Augšāmcelšanās luterāņu baznīcas (*sk. attēlu Nr.1*). Lielie kapi ir zaļā zona ar daudz dažādu sugu lapu kokiem, dēļ kā kapos veidojas ēnaina, mitra vide, kas rada labvēlīgu vidi bioloģijas un krūmāju attīstībai.

Kroger dzimtas kapliča ir brīvēstāvoša memoriāla celtnie, kas pakļauta tiešai apkārtējās vides ietekmei - lietus, sniega, vēja un sala izraisītiem bojājumiem.

Lielo kapu teritoriju no visām pusēm aptver intensīvi ar auto satiksmi noslogoti auto ceļi (Senču iela, Brīvības iela, Miera iela), līdz ar to kapliča pakļauta autotransporta izplūdes gāzu izraisītā vides piesārņojuma negatīvajai ietekmei.

1. attēls. Ar sarkanu apli norādīts Kroger dzimtas kapličas izvietojums Lielo kapu plānā.

3. MATERIĀLA RAKSTUROJUMS UN OBJEKTA SAGLABĀTĪBAS STĀVOKLIS PIRMS KONSERVĀCIJAS

Kapličas sienas mūrētas no sarkana un dzeltena māla pilnķieģeļiem un apmestas ar kaļķu javu.

Kapličas stūros atrodas kaļķu javā veidoti (izvilkti) dekori, kapličas galvenajā fasādē atrodas ieejas aile ar javā izvilкта profila apdari.

Virš kapličas uzstādīts metāla krusts.

Galvenais Kroger dzimtas kapličas sliktā tehniskā stāvokļa cēlonis ir neveiksmīgā Lielo kapu un tajos atrodošās kapličas apsaimniekošana, neveicot savlaicīgu kapličas jumta seguma bojāto vietu remontu, kā rezultātā kapliča šodien atrodas sliktā tehniskā stāvoklī.

Kapličas jumta segums un jumta nesošās konstrukcijas zudušas pilnībā. Celtnes sienas, sienas apdare un kapliča šahta tikusi pakļautas ilgstošai lietus un sala iedarbībai.

Sienu ķieģeļu mūrējums atrodas tehniski neapmierinošā stāvoklī, mūrjava vismaz 3 ķieģeļu dziļumā lietus un sala rezultātā izdrupusi/nenoturīga.

Fasādes apmetums ilgstošā lietus /sala iedarbības rezultātā praktiski saglabājies tikai kapličas galvenajā fasādē. Apmetums saplaisājis, vietām atdalās no pamatmūra. Kapličas mūra sienas vandālisma rezultātā noķēpātas ar aerosola krāsām.

Kapličas šahta pastāvīgi tiek piegrūžota ar sadzīves atkritumiem. Kapličas virsmu visā apjomā klāj aļģes.

2. attēls. Kroger dzimtas kapliča, pretskats, 2016. gads.

3. attēls. Kroger dzimtas kapliča, kreisais sānskats, 2016. gads.

4. attēls. Kroger dzimtas kapliča, skats pa diagonāli no aizmugures, 2016. gads.

5. attēls. Kroger dzimtas kapliča, labais sānskats, 2016. gads.

4. KAPLIČAS NEATLIEKAMO GLĀBŠANAS DARBU PROGRAMMA

Galvenie kapličas sliktā tehniskā stāvokļa cēloņi ir zudusī jumta konstrukcija, kā rezultātā kapličas mūri un dekoratīvā apdare pastāvīgi pakļauta apkārtējās vides iedarbībai (lietus un sala iedarbībai) un vandālisms.

Primāri veicamie glābšanas darbi:

1. **Kapličas pagaidu jumta izbūve**, kas pasargās celtni no mūru “izmērcēšanas” un sala radītiem bojājumiem.

Kapličas pagaidu jumts izbūvējams kā pašnesošs jumta segums, kas balstās uz brīvi stāvoša kaplicai pa perimetru izbūvēta koka statņu karkasa. Statņu karkasa un pagaidu jumta konstrukcijas izbūvei tiks izmantots impregnēts 50x150 mm zāģmateriāls. Lai papildus nenoslogotu sliktā tehniskā stāvoklī esošos kapličas mūrus, pagaidu jumta konstrukcijas pēc iespējas mazāk tiks balstītas uz esošās kapličas sienām (*sk. pielikumu Nr.2*).

Pagaidu jumta segumu veidos no mitrumizturīgās kokskaidu plāksnes $b=15$ mm, uz kurām tiks uzkausēts kausējamais ruļļveida materiāls 2 kārtās.

2. **Kapličas ieejas ailes aizvēršana/noslēgšana**, lai pasargātu celtnes interjeru no vandālisma rezultātā radītiem bojājumiem.

Kapličas durvju aili plānots aizvērt pilnībā, neveidojot vērtni tajā. Durvju aile tiks noslēgta, izmantojot krāsotas (tonis - pelēks) mitrumizturīgas kokskaidu plāksnes, $b=15$ mm, kuras tiks stiprinātas pie kapličas ķieģeļu ailes (*sk. pielikumu Nr. 2*).

Turpmāk veicamie kapličas saglabāšanas un atjaunošanas darbi:

- kapličas konservācijas/restaurācijas projekta izstrāde, tajā skaitā ietverot ēkas konceptuālos konservācijas risinājumus,
- kapličas konservācijas/ restaurācijas darbi.

PIELIKUMS

1. E. Purviņa restauratora apliecība Nr. 221, kopija (1 lapa)

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

Apliecība
par restaurācijas kvalifikācijas
novērtējumu

2012. gada 24. jūlijā

Edgara Purviņa

kvalifikācija atbilst

restauratora – speciālista

kvalifikācijas kritērijiem akmens vai citu silikātu

materiālu objektu

restaurācijas specialitātē

Apliecība derīga līdz 2017. gada 24. jūlijam

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības
inspekcijas vadītājs

Restaurācijas kvalifikācijas novērtēšanas
ekspertu padomes priekšsēdētājs

Apliecība reģistrēta
Valsts kultūras pieminekļu
aizsardzības inspekcijā ar N# **221**